

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Nowa perspektywa finansowa 2014-2020

***Wstępne założenia funkcjonowania instrumentu RLKS
w województwie kujawsko-pomorskim***

Toruń, 21.08.2014 r.

Departament Rozwoju Regionalnego, Wydział Programowania Europejskiego

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Instrument RLKS w perspektywie finansowej 2014-2020

Podstawy prawne wdrażania RLKS na poziomie UE i krajowym

Rozporządzenie ramowe dotyczące EFSI - rozdział II art. 32-35;
Rozporządzenie dot. Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS);
Rozporządzenie dot. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR);
Rozporządzenie dot. Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT);
Rozporządzenie dot. Europejskiego Funduszu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)
oraz
Rozporządzenie dot. Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR)

Stanowisko służb Komisji w sprawie opracowania umowy partnerstwa i programów operacyjnych w Polsce na lata 2014–2020

Common Guidance of the European Commission' Directorates-General AGRI, EMPL, MARE and REGIO on Community-led local development in European Structural and Investment funds

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Instrument RLKS w perspektywie finansowej 2014-2020

Podstawy prawne wdrażania RLKS na poziomie UE i krajowym c.d.

- **Umowa Partnerstwa 2014-2020** (23.05.2014 r.)
- **RPO WKP 2014-2020** (projekt v.4.0)
- *Ustawa o realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 oraz rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczność (minister właściwy do spraw rozwoju wsi) ???*
- *Wspólne rozporządzenie dot. RLKS (minister właściwy do spraw rozwoju wsi, ministra właściwego do spraw rybołówstwa oraz minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego) ???*
- *Ustawa o rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczność (minister właściwy do spraw rozwoju wsi) ???*

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Instrument RLKS w perspektywie finansowej 2014-2020

RPO WKP 2014-2020 (projekt v.4.0)

- ✓ 10.04.2014 r. przekazanie KE projektu RPO WKP v.4.0 (zał. do uchwały nr 15/470/14 z 8.04.2014 r.)
- ✓ KE przedstawiła swoje uwagi 20.08.2014 r.
- ✓ proces negocjacji RPO (wrzesień – październik - listopad) – harmonogram negocjacji RPO uzależniony od kalendarza negocjacyjnego KE
- ✓ decyzja KE dot. RPO – IV kw. 2014

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Wnioski z regulacji zawartych w rozporządzeniach UE dot. RLKS oraz UP 2014-2020

1. instrument bazujący na podejściu LEADER (stosowany w ramach WPR i WPRyby);
2. instrument **zintegrowanego rozwoju terytorialnego** umożliwiający zastosowanie **podejścia terytorialnego** i koordynację funduszy EFSI, instrument realizacji Umowy Partnerstwa;
3. obowiązkowy instrument dla WPR (min. 5% alokacji EFRROW), dobrowolny dla polityki spójności (EFRR i EFS) i EFMR;
4. zakłada prowadzenie rozwoju lokalnego poprzez zaangażowanie i aktywizację lokalnych społeczności, które tworzą **trójsektorowe partnerstwa** (LGD - przedstawiciele lokalnych aktorów społecznych i gospodarczych, mieszkańców oraz władz publicznych, w której żadna ze stron nie posiada większości głosów) i oddolnie określają (a następnie realizują) strategię rozwoju swojego obszaru (LSR)- **partycypacyjny charakter**;

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Wnioski z regulacji zawartych w rozporządzeniach UE dot. RLKS oraz UP 2014-2020

5. podstawowe instytucje uczestniczące we wdrażaniu RLKS to: Lokalna Grupa Działania, Instytucja Zarządzająca (lub IW) oraz powołany w jej ramach Komitet Wybierający;
6. działa w oparciu o opracowaną i realizowaną przez LGD, **zintegrowaną oraz wielosektorową** LSR obejmującą konkretnie wyodrębniony obszar (przedział ludności od 10 000 do 150 000);
7. w przypadku realizacji RLKS w ramach jednej osi priorytetowej maksymalny poziom dofinansowania może być zwiększony o 10%;
8. pomimo zaprogramowania RLKS w jednym priorytecie, może on realizować wszystkie 11 celów tematycznych (dot. polityki spójności)

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Kujawsko-pomorskie Plan modernizacji 2020+

PRIORYTETY

**Konkurencyjna
gospodarka**

**Modernizacja
przestrzeni wsi
i miast**

Silna metropolia

**Nowoczesne
społeczeństwo**

CELE STRATEGICZNE

Dostępność
i spójność

**Aktywne
społeczeństwo
i sprawne usługi**

**Gospodarka
i miejsca pracy**

Innowacyjność

**Nowoczesny
sektor rolno-
spożywczy**

Bezpieczeństwo

**Sprawne
zarządzanie**

**Tożsamość
i dziedzictwo**

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

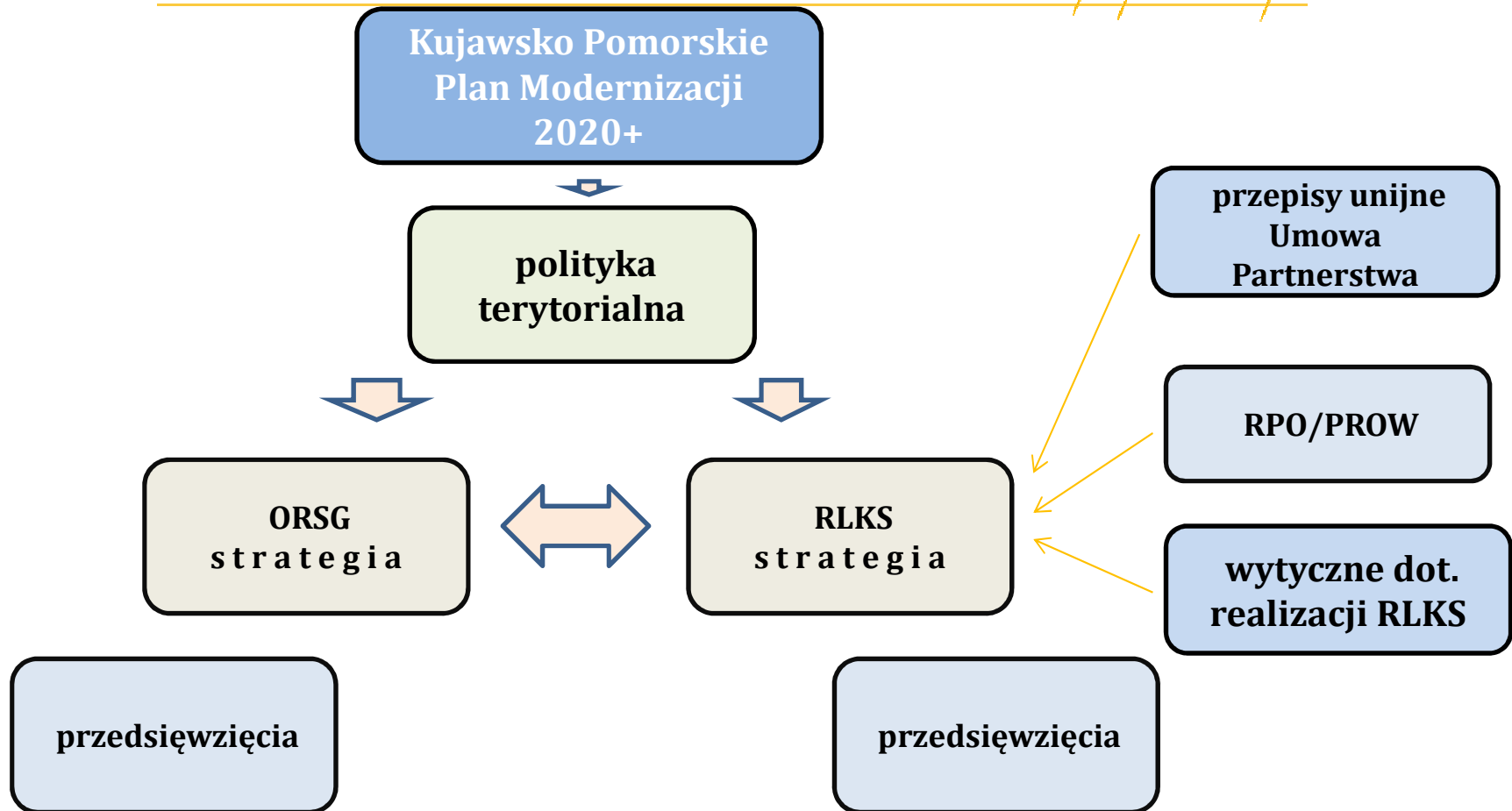

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Lokalne Grupy Działania w województwie kujawsko-pomorskim

- LGD "Bory Tucholskie"
- LGD "Gminy Powiatu Świeckiego"
- Stowarzyszenie "Visita Terra Culmensis - Rozwój przez Tradycję"
- LGD "Wieczno"
- LGD Pojezierze Brodnickie
- Stowarzyszenie "Nasza Krajna"
- LGD "Trzy Doliny"
- LGD "Zakołe Dolnej Wisły"
- Stowarzyszenie LGD "Podgrodzie Toruń"
- Fundacja LGD "Ziemia Gotyku"
- Związek Stowarzyszeń LGD "Dolina Dr"
- Stowarzyszenie LGD Gmin Dobrzyński Regionu Północ
- Fundacja "Partnerstwo dla Krajny i Pab"
- LGD "Pabaki wspólna sprawa"
- Fundacja LGD "Czarnoziem na soli"
- Fundacja "Sąsiedzi wokół Szlaku Piastów"
- LGD "Razem dla Powiatu Radziejowski"
- Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Ziemi i"
- Stowarzyszenie LGD Gmin Dobrzyńskie Regionu Południe
- Stowarzyszenie LGD Dorzecza Zgłowiącza
- Gmina nie należące do LGD
- Gmina należące do LGD z innego wojew
- Gmina położona na obszarze innego woj
- Tereny wyłączone ze wsparcia Leader

Projekt opracowany przez:
Leader
 Powiatu Ządrzanin PROW
 Departamentu
 Polityki Regionalnej
 Urzędu Marszałkowskiego
 Województwa
 Kujawsko-Pomorskiego

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. Stan 2007-2013

- ❖ 20 lokalnych grup działania
- ❖ 870 541 osób zamieszkujących na obszarach objętych lokalnymi strategiami rozwoju
- ❖ średnia liczebność grupy – 43 527 osób
- ❖ średnia liczba gmin w grupie – 6
- ❖ 4 LGD z liczbą ludności poniżej 30 000 tys. (LGD „Vistula – Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycję”, Fundacja „Ziemia Gotyku”, Stowarzyszenie Nasza Krajna, LGD „Zakole Dolnej Wisły”)
- ❖ 13 LGD działa na obszarze w granicach 1 powiatu
- ❖ 6 LGD działa na obszarze w granicach 2 powiatów
- ❖ 1 LGD działa na obszarze 3 powiatów

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. Założenia w regionie kujawsko-pomorskim.

- ❖ 19 powiatów = propozycja minimum 19 lokalnych grup działania
- ❖ średnia liczba mieszkańców powiatu (bez miast od 5 do 20 tys. mieszkańców) – 47 002
- ❖ średnia liczba mieszkańców powiatu (z miastami od 5 do 20 tys. mieszkańców) – 62 215
- ❖ średnia liczba gmin w powiecie – 7
- ❖ w przypadku utworzenia grup bez miast od 5 do 20 tys. mieszkańców 4 powiaty (mogileński, rypiński, sępoleński, wąbrzeski) mają liczbę ludności poniżej 30 tys. mieszkańców = brak możliwości utworzenia LGD (minimum 30 tys. mieszkańców)
- ❖ w przypadku utworzenia grup z miastami od 5 do 20 tys. mieszkańców 5 powiatów (bydgoski, inowrocławski, nakielski, toruński, włocławski) mają liczbę powyżej 80 tys. mieszkańców – możliwość utworzenia 2 LGD w ramach granic 1 powiatu

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. Założenia w regionie kujawsko-pomorskim.

- RLKS jako istotny element polityki terytorialnej w województwie, dopełniający działania władz publicznych a nie je zastępujący
- RLKS jako instrument realizacji działań w OSI – „Miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji” oraz „Obszary wiejskie, w szczególności o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe”
- zastosowanie tego instrumentu wyłącznie wtedy , gdy oddolne podejście udowodniło swoją skuteczność i może przynieść większą wartość dodaną, niż w przypadku realizacji działań w sposób odgórny bądź wyłącznie z inicjatywy władz publicznych

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. Założenia w regionie kujawsko-pomorskim.

Typy terytoriów, na których RLKS może być zastosowane

- EFRROW na obszarach wiejskich (tj. z wyłączeniem obszaru miast o liczbie M większej niż 20 tys.),

LGD na obszarach wiejskich **30 tys. - 150 tys. M. (propozycja obszar powiatu)**

- EFS i EFRR (w RPO WK-P): EFRR na obszarach wiejskich oraz w miastach do 20 tys. M, EFS na obszarze całego regionu, (przy czym na obszarach wiejskich i rybackich jako uzupełnienie wsparcia odpowiednio - EFRROW i EFMiR).

LGD na obszarach miast i małych dzielnic (>20 tys. M) 20 tys. -150 tys. M jedna gmina) – 7 miast w regionie Bydgoszcz, Toruń, Włocławek, Grudziądz, Inowrocław, Brodnica, Świecie

wyklucza się możliwość łączenia powyższych obszarów w jednej LGD

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Mój region w Europie

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. Założenia w regionie kujawsko-pomorskim.

Rolę jaką będą pełnić LGD

- minimalne zadania LGD zostały określone w przepisach unijnych (art. 34 ust. 3 rozporządzenia 1303/2013): np. stworzenie i realizacja LSR, animacja, preselekcja projektów konkursowych, nabór projektów parasolowych, nadzór nad realizowanymi w ramach LSR projektami
- LGD musi zapewnić wkład własny na funkcjonowanie LGD w ramach projektów związanych z kosztami bieżącymi i animacji oraz realizację projektów własnych LGD, w których beneficjentem jest LGD. W przypadku projektów parasolowych realizowanych przez LGD jako beneficjenta, wkład własny powinien być zapewniony przez podmioty realizujące mikroprojekty lub środki własne LGD, podobnie jak w przypadku projektów beneficjentów innych niż LGD wybieranych przez LGD i przedkładanych do weryfikacji urzędu marszałkowskiego.

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. Założenia w regionie kujawsko-pomorskim.

Mechanizmy koordynacyjne

- podstawową rolę koordynacyjną na obszarze województwa będzie pełnić **zarząd województwa**, pełniący funkcję IZ RPO oraz podmiotu wdrażającego PROW i PO RYBY (daje to możliwość przyjęcia **wspólnych zasad wdrożeniowych** dla wszystkich funduszy np. wspólny komitet wybierający, wspólne kryteria wyboru, wspólny konkurs);
- **mechanizm warunkowości** polegający na obejmowaniu dofinansowaniem kolejnych projektów w ramach LSR zależnie od osiągnięcia zakładanych rezultatów/kroków milowych określonych w projekcie i LSR oraz poprawności i efektywności wydatkowania środków;
- zasada niewykluczania się terytorialnego ZIT i RLKS, ale zakresy wsparcia LSR i strategii ZIT na terytoriach należących jednocześnie do obszaru realizacji obu instrumentów powinny być ze sobą **spójne i skoordynowane**;
- podstawowa zasada 1 LGD - 1 obszar - 1 LSR;
- zasady zwiększające efektywność i skuteczność RLKS, w tym: ustalenie kosztów niekwalifikowanych; ograniczenie wartości kwotowej projektów, które wybierają LGD,

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. Założenia w regionie kujawsko-pomorskim.

Zadania IZ (RPO) lub IW (PROW)

- powołanie komisji wybierającej LSR na poziomie regionalnym
- wsparcie LGD w procesie tworzenia LSR
- zatwierdzenie LSR (w tym zmian)
- podpisanie umowy z LGD na realizację LSR (umowa ramowa)
- weryfikacja kwalifikowalności projektów (oprócz mikro projektów w ramach tzw. projektu parasolowego)
- kontrola i monitoring realizacji LSR i działalności LGD
- nadzór nad realizacją LSR i działalnością LGD (w tym przestrzeganiem zasady unikania konfliktu interesów w LGD)

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Instrument RLKS w RPO WKP 2014-2020

- 1. Oś priorytetowa 7 (finansowana w ramach EFRR) – 39 768 991,21 euro**
- działania realizowane na obszarach wiejskich oraz w miastach do 20 tys. M;
- typy przedsięwzięć: rewitalizacja na obszarach miejscowości wiejskich (odnowa społeczno-gospodarcza wsi); przedsięwzięcia rozwojowe realizowane przez mikro i małe przedsiębiorstwa (biznesy charakterystyczne dla danego obszaru); tworzenie i rozwój małych inkubatorów przedsiębiorczości dla przedsiębiorstw z branży nierolniczej
- 2. Oś priorytetowa 11 (finansowana w ramach EFS) – 49 854 560,39 euro**
- typy przedsięwzięć: budowa i rozwój lokalnego partnerstwa publiczno-społecznego na rzecz tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw społecznych; wspieranie przedsiębiorczości, zatrudnienia i mobilności pracowników; inicjatywy w zakresie solidarności między pokoleniowej, służącej podejmowaniu aktywności i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu; inicjatywy na rzecz młodych mieszkańców służące podejmowaniu przez nich aktywności i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu; rozwój rodzinnych i środowiskowych form wsparcia dla rodzin; profesjonalizacja usług na rzecz osób ubogich i wykluczonych społecznie

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

wytyczne dot. realizacji RLKS w województwie kujawsko – pomorskim – wstępne założenia

- wytyczne jako instrument stymulowania rozwoju
- partnerstwo (LSR) - obszar jednego powiatu (propozycja)
- strategia ORSG i LSR stanowią uzupełniające się kierunki działań (nie zastępują się)
- **proces przygotowania LSR przy stałej współpracy IZ RPO**
- partnerstwa lokalne – stowarzyszenia
- propozycja zakresu LSR (wpisujące się w koncepcję rozwoju województwa w zakresie stymulowania przedsiębiorczości, aktywizacji społecznej, tworzenia nowych miejsc pracy)
- kryteria wyboru LSR i nadzór nad realizacją LSR
- demarkacja między funduszami w ramach LSR
- zasady wsparcia przygotowawczego udzielanego na etapie poprzedzającym wybór LSR
- zasady dot. wspierania bieżącej działalności związanej z zarządzaniem LSR oraz działań animacyjnych (funduszem wiodącym EFS)

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Proponowany harmonogram przygotowań do wdrożenia instrumentu RLKS w województwie kujawsko-pomorskim

III kw. 2014 r. - konferencja informacyjna o RLKS. Przekazanie wstępnych założeń. Wzór uchwały o przystąpieniu, warunki brzegowe.

III kw. 2014 r. - Przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat RLKS w trybie ciągłym.

IV kw. 2014 r. - ukonstytuowanie się obszarów partnerstwa i komitetów założycielskich. Uchwały rady gmin i miast o przystąpieniu do grupy. Z każdego obszaru gminy/miasta co najmniej jeden podmiot gospodarczy i społeczny.

IV kw. 2014 r. - cykl warsztatów pomagających w przygotowaniu poszczególnych etapów strategii, organizowanych przez UM WKP dla przedstawicieli partnerstwa.

Ideą RLKS w województwie jest współpraca Samorządu Województwa przy tworzeniu strategii, a nie tak jak dotychczas tylko ocena gotowego dokumentu. Jednym z ważnych elementów partycypacji będzie „obrona” strategii przygotowanej przez LGD przed komitetem wybierającym, która planowana jest w połowie 2016r.

Powołanie i funkcjonowanie przez cały okres realizacji programu **szkoły leaderów wiejskich**

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO**

Mój region w Europie

Dziękuję za uwagę

Wydział Programowania Europejskiego

Departament Rozwoju Regionalnego

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

Departament Rozwoju Regionalnego, Wydział Programowania Europejskiego